

LAUSUNTO

27.9.2013

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Viite: Lausuntopyyntö 20.6.2013 STM071:00/2012

Asia: Työryhmän esitys lastensuojelun laatusuosituksiksi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveystieteellinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on 193 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäseninä 64 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Liitteenä SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n lausunto yllä mainitussa asiassa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Ulla Saastamoinen, puh. 050 5979442; ulla.saastamoinen@soste.fi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Society for Social and Health

www.soste.fi

YLEISTÄ

Toimiva lastensuojelu -selvitysryhmän alaryhmä on laatinut esityksen lastensuojelun laatusuosituksiksi. Se on tarkoitettu ohjaamaan lapsi- ja perhekohtaisen lastensuojelutyön tekemistä ja järjestämistä. Laatusuosituksen tarkoituksena on toimia myös yhtenä vuoropuhelun välineenä lastensuojelun tilasta. Kysymys kuuluu, miten laatusuosituksen ohjaavuus lastensuojelun kentän, palvelujen tason ja toimintamallien yhtenäistämiseksi koko Suomessa turvataan - ettei laatusuositus jää vain vuoropuhelun välineeksi. SOSTE pitää hyvänä, että laatusuositus on tarkoitettu lastensuojelun ammattilaisten ja luottamushenkilöiden lisäksi myös lapsille ja perheille sekä heidän läheisilleen. Tieto lastensuojelun tavoitteista, periaatteista ja toimintamuodoista lisää asiakkaiden ymmärrystä ja osallisuuden kokemista heidän omassa asiassaan. Avoimeksi jää kylläkin se, antaako se riittävästi lapsille ja perheille tietoa siitä, mitä heillä on lupa odottaa palveluilta.

LASTENSUOJELUN PERIAATTEET JA VAIKUTTAVAN LASTENSUOJELUTYÖN AVAIMAT

Laatusuosituksessa on esitelty lastensuojelutyötä laajasti ohjaavat periaatteet, jotka pohjautuvat sosiaali- ja terveysalan eettisiin periaatteisiin. Työryhmä on laatinut myös yksityiskohtaisen kuvauksen siitä, mitkä asiat/toimintatavat ovat keskeisiä hyvässä ja vaikuttavassa lastensuojelutyössä.

SOSTEn mielestä

laatusuositus kokonaisuudessaan on alan ammattilaisten asiantuntemuksella laadittu suositus. SOSTE pitää tärkeänä, että lapsen/perheen osallisuus on nostettu keskeisesti esille alkaen siitä, että lapsi/nuori tietää, kuka hänen asioistaan vastaava oma sosiaalityöntekijä on ja miten hänet tavoittaa. Suosituksessa on hyvin kuvattu eri tekijät, joista osallisuus ja luottamus rakentuu. Erityisen tärkeää on toimiva viranomaisyhteistyö, joka edellyttää hyvää tiedonkulkua ja yhteistä ymmärrystä siitä, minkä asian parissa työskennellään ja mikä on yhteinen tavoite. Viranomaisyhteistyön ja tiedonkulun ongelmista on saatu lukea julkisuudessa ikävien tapausten kohdalla. Esitetyt laatusuositukset yhteistyön osalta ovat SOSTEn mielestä harkittuja. Tärkeää on myös suosituksessa korostettu moniammatillisuus lapsen ja perheen tilanteessa silloin kun se on tarpeen, jotta lastensuojelun asiakkaana oleva lapsi saa oikean avun oikean aikaan.

Laadukkaaseen lastensuojelutyöhön liittyy myös taito ja kyky hakea asiantuntijatietoa lastensuojelujärjestöistä tai erityisryhmien osalta esim. vammais-

tai potilasjärjestöistä. Järjestöillä on paljon tietoa esimerkiksi vammaisten tai pitkäaikaissairaiden lasten tarpeista, mitä tietoa ei välttämättä mistään muualta saa.

LASTENSUOJELUN HENKILÖSTÖMITOITUS

Lausuntopyynnössä pyydettiin ottamaan myös kantaa lastensuojelun henkilöstömäärään ja -rakenteeseen sekä siihen millaisia muutoksia ne toisivat nykytilanteeseen, lastensuojelun kustannuksiin ja koulutustarpeisiin.

Toimiva lastensuojelutyö -raportissa tuotiin esille eri kyselyjen kautta saatuja tuloksia lastensuojelun sosiaalityöntekijäresurssien riittämättömyydestä, henkilöstön vaihtuvuudesta sekä epäpätevyydestä. Raportissa mainitun työntekijäkyselyn mukaan vain kolmasosa vastanneista kertoi, että he pystyvät työskentelemään tarpeeksi lasten kanssa lastensuojelutarpeen selvitysvaiheessa. Lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijällä saattaa olla kunnasta riippuen vastuullaan noin 60 - 100 lasta tai nuorta, joskus enemmänkin. Sosiaalibarometrin 2013 mukaan kuntien sosiaalijohtajista 34 % arvioi lastensuojelun henkilöstöresurssien riittävyyden alueellaan huonoksi. Vertailuna vuoden 2007 tietoon lastensuojelun voimavarat huonoksi arvioivien osuus oli kasvanut 15 %.

SOSTEn pitää ensiarvoisen tärkeänä

että lastensuojelun työntekijäresursseja lisätään sekä huolehditaan koulutuksen riittävyydestä, jotta alalle saadaan pätevyysvaatimukset täyttäviä sosiaalityöntekijöitä. Samaan aikaan tulee huolehtia peruspalvelujen riittävästä resursoinnista, jotta painopiste saadaan siirrettyä korjaavasta toiminnasta ongelmia ehkäisevään toimintaan. Sosiaalijohtajat korostavat myös parempaa resursointia ennalta ehkäisevään toimintaan ja varhaiseen puuttumiseen (Sosiaalibarometri 2013).

SOSTE pitää keskimääräisenä tavoitteena Talentian esittämää mitoitusta 30 lasta lastensuojelun vastuusosiaalityöntekijää kohden ja perhetyöntekijää kohden 10-15 perhettä. Kuitenkin asiakkaiden määrä tulisi määritellä joustavasti ottaen huomioon työn tavoitteet, sisältö ja intensiteetti. Ilman tuntuva henkilöstömäärän lisäystä sekä samalla vahvaa panostusta ehkäisevään toimintaan hyvätkin laatusuosituksot jäävät tyhjiksi kirjaimiksi. Resurssien lisääminen lisää julkisen talouden menoja, mutta lapsiin investoiminen on investointia tulevaisuuteen, joka pitkällä aikavälillä maksaa itsensä moninkertaisesti takaisin hyvinvoivina ja työkykyisinä aikuisina.